

Anton ŠVAJGER, *Spisi medicinske etike*, Uredio Valentin Pozaić, Centar za bioetiku Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove, Biblioteka Donum vitae, Knjiga 4, Zagreb, 2004. 274 str.

Knjiga dostojno obilježava prvu obljetnicu smrti akademika prof. dr. sc. Antona Švajgera, pa je i promovirana na tu obljetnicu 16. prosinca 2004., kao oporuka pokojnika za trajno opće dobro. Knjiga je uređena posthumno, u njoj je sabrano sedamnaest njegovih najvrednijih bioetičkih radova objavljenih u posljednjih deset godina njegova života. Radovi su raspoređeni u četiri poglavlja: Etika u znanosti, Na počecima ljudskog života, Razni izazovi, Katoličko liječničko društvo.

Knjiga je iscrpan izvor podataka za znanstvenike bioetičare, s objašnjenjem brojnih pojmova iz suvremene biologije, sva prožeta duhom etike, ne samo kršćanske nego i univerzalne, jer se njihova moralna pravila u cijelosti poklapaju ako su temeljena na izvornoj etici. Objašnjava kako su etički stavovi o početku ljudskog života u sukladnosti sa znanstvenim dokazima. Za znanstvenika je posebno instruktivan prvi rad: Odgovornost u temeljnim (bazičnim) istraživanjima.

Za orijentaciju mogućim čitateljima, knjiga obrađuje sljedeće teme: etika bazičnih istraživanja; intrauterini razvoj čovjeka; status ljudskog embrija; izbor djetetova spola; zakon o pobačaju; kloniranje; terapijsko kloniranje; genom i klon; proučavanje i tumačenje smrti razapinjanjem na križ; promicanje kulture

života; historijat nastanka i djelovanja Hrvatskog katoličkog liječničkog društva, čiji je predsjednik deset godina bio Anton Švajger.

Ovakvim temama akademik Švajger postao je član Papinske akademije za život, za što je zaslužna i njegova duboka vjera koja ga je oplemenila etikom, na zajedničko dobro svih ljudi.

Ivica RUŽIČKA

Matija Maša VEKIĆ, *Bioetičke teme i dileme*, uredila Matija Maša Vekić, Biblioteka Razgovori, Knjiga 2, Zagreb, 2005. 112 str.

Autorica je katolička novinarka i publicistkinja, osnivačica i urednica Biblioteke Razgovori. U tom je smislu koncipirana i ova knjiga: razgovori s devet istaknutih znanstvenika, liječnika i teologa o bioetičkim temama. Te su teme sadržaj svih četiriju dijelova knjige: Razgovori s liječnicima i teolozima; Papinska akademija za život; Hrvatsko katoličko liječničko društvo; Prilozi.

Prvi sugovornik u knjizi je akademik Anton Švajger, član Papinske akademije za život, kome je knjiga posthumno i posvećena. Sadržaj razgovora s njim su biološki, tehnički i etički vidici istraživanja na ljudskim bićima, te reproduksijsko i terapijsko kloniranje primijenjeno na čovjeku. Sličan je sadržaj razgovora i s ostalim sugovornicima: kloniranje; genski inženjering i gensko liječenje; glavobolja i moždani udar; model zbrinjavanja HIV-pozitivnih djevojčica; prava pacijenata; eutanazija; hospicijski pokret. Razgovori su ogledalo suvremenih događaja na području bioetike i medicinske etike u Hrvatskoj, izvor znanja i saznanja za one čije je to područje rada i proučavanja. Iznoseni su etički stavovi Papinske akademije za život te prilozi s dokumentima Svete Stolice o nekim bioetičkim stavovima. Prikazan je i rad Hrvatskog katoličkog liječničkog društva, kojemu je pokojni predsjednik aka-

demik Švajger davao pečat bioetičkim istraživanjima i njihovom publiciranju.

Kako je u predgovoru knjizi napisao o. Valentin Pozaić, vrijednost je knjige u poticanju suvremenog čovjeka da se zanima za bioetiku i da razmišlja o njoj.

Ivica RUŽIČKA

Vicko KAPITANOVIĆ, *Kristu suo bličen. Život i vrline fra Ante Antića (1893.–1965.)*, Split–Zagreb, 2004.

Knjiga »*Kristu suo bličen, život i vrline fra Ante Antića (1893–196)*« objavljena je 2004. u izdanju Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu i Vicepostulature o. fra Ante Antića u Zagrebu, kao prva knjiga Katedre za crkvenu povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu. Pisac knjige je docent na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu dr. fra Vicko Kapitanović. Napisana je kao dokumentirani životopis, odnosno *vita authentica* ili *biographia critica* sluge Božjega fra Ante Antića, tj. kao dio dokumentacije za »*Positio super vita, virtutibus et fama sanctitatis*« ili *Stav o životu, krepostima i glasu svetosti* sluge Božjega u svrhu proučavanja u Kongregaciji za kauze svetih u Vatikanu. U tu svrhu prevedena je na talijanski i uskoro treba biti tiskana kao dio upravo dovršenog *Positia*. Recenzenti knjige su dr. Cristoforo Bove i dr. Franjo Emanuel Hoško.

Studija je, osim popisa kratica, uvida, zaključka, popisa vrela i literature, kazala osobnih imena, kazala zemljopisnih naziva i općeg kazala, podijeljena u sedam poglavlja: 1. Podrijetlo, odgoj i obrazovanje; 2. Život i rad između dva svjetska rata; 3. U vremenu krvi i komunizma; 4. Učitelj duhovnog života; 5. Priređivač priručnika za duhovni život; 6. Božji pohod i 7. Zagovornik u nebu. U svom izlaganju pisac je na 356 stranica upotrijebio preko 100 naslova i podnaslova i oko 2000 bilježaka.

Pisac se u ovoj knjizi usredotočio na istraživanje života i vrlina Sluge Božjega

iznoseći pred nas živahnu raspravu utemeljenu na istraživanju mnoštva vrela, pokazujući da se jako dobro snalazi na hagiografskom području. Rad se temelji na međusobnom slaganju neobjavljenih vrela (različiti arhivi, posebno oni u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja i mnoštvo pisama iz Antićeva dopisivanja sa subraćom franjevcima, mnogim drugim svećenicima, časnim sestrama, penitentima, učiteljicama, obiteljima itd.), te onih objavljenih, koja možemo svrstati u autobiografska, biografska, procesualna i dokumentarna. Pisac vješto spaja zahtjeve znanstvene kritike s načinom stvaranja privlačne proze ne gubeći se u hagiografskoj retorici, koja često obilježava radove ovakve vrste.

Pomno proučeni dokumenti, nastali u vrijeme kada Antić nije bio kandidat za oltar, podvrgnuti povijesnoj kritici otkrivaju istinskoga, skromnog i pobožnog franjevca, uzornog svećenika, čovjeka ispunjena Božjom ljubavi i žarom za spasenje duša, čovjeka posve Božjega željna suo bličenja s Kristom. Ovaj rad otvara put daljnjim proučavanjima Antićeve duhovnosti, napose utjecaju duhovnih pisaca na Antićevo uranjanje u Boga, Antićevu duhovnost i mistiku.

Pisac u uvodu ističe kako je teško opisivati pojave koje izmiču opažanjima i dokumentaciji. Nije uvijek lako utvrditi ni sve činjenice koje su dokumentirane i o kojima postoje vjerodostojna svjedočanstva, to više što se autor nije zadovoljio samo istraživanjem dokumentacije, koja se izravno tiče fra Ante Antića, nego je od početka nastojao proširiti istraživanje na prilike u kojima je Sluga Božji živio i djelovao. Pisac nastoji jasnim prikazom ne samo vjerskih, tj. crkvenih, duhovnih i teoloških prilika, nego i šire, tj. onih političkih, društvenih, kulturnih, prosvjetnih, čitateljima omogućiti da u pravom svijetlu shvate život, djelovanje i nadasve duhovnost i glas svetosti fra Ante Antića.

Posebno valja pohvaliti piščevu analizu Antićeve uže životne sredine, a to je